

Kalmár Tiborné (Suzie Great): SOHA NINCS KÉSŐ (részlet)

Kora reggel volt még. A külvárosi utca éppen csak rázogatta magáról, az éjszakai dermedtséget. Sovány, alacsony termetű nénike, erejéhez képest túl nehéz szemetes edényét cibálgatta ki a kapu elé szorgalmasan. Közben magában dörmögött, mint általában a magányosan éldegélő mamikák. – Hát, mi a bánatot tömködtem én beléd, angyalom? – Már majdnem célhoz ért súlyos terhével, - csak a kapun kéne valahogy kirángatni - akkor ugrott be a gondolat. Hát persze, szegény Buksi rongyocskáit nyomkodta bele a heti szemét mellé, még tegnap. Meg kellett állnia, ráncos öreg kezével, görbedt ujjjaival megfakult szemét törölgette. Itt hagyta drága Buksi kutyája örökre, ki hű társa volt az utolsó tizenkét évben.

Elhagyta ugyanúgy, mint a papa, aki egy gyászos, utálatos reggelen ugyanezt ezt tette, két héttel Buksi házhoz kerülése előtt. A kutyát éppen azért kapta Erzsi mama, hogy valamiképpen enyhítse a magányt, ami a papa távozásával fojtogató leplébe burkolta és majdnem a utána vitte a hosszú útra, ahonnan nincs visszatérés. Arcán a fájdalom könnyei csorogtak le, egy-egy mély árokban megtorpanva, aztán túl lendülve az akadályon reszketeg nyakába csöppentek. Rátámaszkodott a megtömött szemetesre és csendes bánattal siratta nyugdíjas évei hű társát. De nemcsak azt! Az utolsó tizenkét évet, - amit a papa nélkül kínlódott végig valahogy - belesűrítette azokba a lecsorgó könnyekbe. Milyen boldogok voltak az öreggel tizenkét esztendővel ezelőtt, mikor végre ő is nyugdíjba mehetett. Türelmetlenül várták a napot. Terveket szőttek. Együtt járogatnak most már a fürdőbe, fájó tagjaikat áztatni. Együtt sétálnak ki a piacra friss zöldséget venni. Együtt várják izgalomtól remegve - a régimódi készüléket bővölve sürgető pillantással, - azokat a ritka tengerentúli hívásokat miket egyszem, idegenbe szakadt, magyarul már csak amerikai kiejtéssel habogó csemetéjük megejtett. Igaz, elég ritkán. Sok esetben, hónapok futottak a semmibe, amikor végre eszébe jutottak öreg szülei. Halála előtti estén a papa utoljára beszélhetett Csabikával. Örömkönnnyekkel a szemében hallgatta a ritkán hallott hangot. Este kinyújtózott testével elégedetten hajtotta álomra fejét, hogy reggelre az örök álom karjaiba ringatózzon. Erzsi mama egyedül maradt!

A kukára támaszkodva újra feltört belőle fájdalmasan a zokogás. Maga előtt látta a mozdulatlan testet. Hiába rázogatta! Simogatta ráncos homlokát! Sokkos állapotban a nevét ismételte. – Józsikám! Józsikám! Szólalj már meg!

Tudta, mégsem akarta hinni a szörnyű valóságot, akkor sem, amikor a tágra nyílt élettelen szemekbe nézett. Ezek a meleg barna szemek - amik most dermedt hidegséggel merednek a végtelen semmibe - végigkísérték egész addigi életét.

Úgy negyven évvel ezelőtt szerelmesen bámultak rá. Csodának látva szép, fiatal arcát, minek nézését soha nem lehet megunni. Vagy a huncut pillantása, ha éppen vicces kedvében volt. A meghatottságtól csillogó bámulat, mikor egyszem fiacskájuk megszületett. Aggódással teli tekintet, ha valamelyikük megbetegedett. De akkor, tizenkét évvel ezelőtt, minden belefagyott a legdrágább tükörbe, amibe Erzsi mama annyiszor belenézett élete során simogató szeretettel.

Egy hetet töltöttek együtt, a hön áhított nyugdíjas évekből, aztán a papa elment. Fia már akkor is csak ritkán látogatta öreg szüleit. Cége, üzleti vállalkozásai, idegenben alapított családja nagyon lefoglalták. Hányszor hangzott el az öregek által komolyan vett, ám csak ritkán megvalósult ígéret. “– Jövöre biztos jövünk, Anya! Láthatod az unokákat végre! Nagy lókötők már, ideje, hogy megismerjék a mamát meg a papát!” – Harsogta idegenbe szakadt fiuk, Csaba nevetve a telefonba. Felajánlotta több esetben, küldi a repülőjegyet csak jöjjenek. Az öreg szülők nem vették még pár hétre sem a bátorságot, hogy elszakadjanak gyökereiktől. Tartottak a hosszú repülőúttól is. Számukra borzasztó volt még belegondolni is, hogy irdatlan magasságokba emelkedve órákon át repdessenek a világ felett. Így hát, maradt az ígéret, és a remény. Bízni abban, egyszer csak megérkezik a messzeségből egyetlen gyermekük családja társaságában.

Talán valamiféle dac és sértettség is helyet kapott az öreg szülők lelke mélyén. Úgy érezték, hogy gyermeküknek igenis kötelessége lenne, hogy kimozdítsa a fenekét, gyerekestül, feleségestül abból a jó világból! Abban bíztak, ha ők nem utaznak, előbb-utóbb csak eszébe jut annak a bűdös kölöknek, mi a dolga, és évente legalább egyszer rászán egy-két hetet arra, hogy a helyükbe hozza a családot. Csabika, ígérete ellenére a papa temetésére sem érkezett meg, éppen egy fontos tárgyalássorozat közepén tartott. Hebegve mentegetőzött sírdogáló anyjának a vonal túlsó végén. Kényszerű csenddel megtűzdelve hallgatta a mama szívszorító pityergését, közbe szúrva egy-egy vigasztalásnak szánt mondatot. Ezalatt a lelkiismeretfurdalás hevesen marcangolta belsejét az elszalasztott alkalmak okán, amikor még életben láthatta volna régen látott édesapját. Ki nem momdott gondolataiban magát mentegette.

“De hát olyan jó erőben volt a papa! Huncut csillogással a szemében, vidáman mosolygott a fotón, amit nemrég küldtek neki, édesanyja által rótt gyönyörű betűkkel írt levélben. Mert, mit nekik a huszonegyedik század, valahol ott rekedtek a huszadikban!

Egyszerűen nem tudtak, mit kezdeni, az olyan technikai vívmányokkal, mint az okos telefon, a világháló, aminek segítségével videófelvételen is láthatták volna idegenbe szakadt fiukat és családját.

A ritkán küldött fényképeket bámulták csendes téli estéken, könnyekkel a szemükben, mit egymás előtt is titkoltak. – Nézd csak papa, Misike mekkorát nőtt megint! – Mert, persze, hogy nem Michael! Magyar gyerek ő akkor is, ha odakint a flancos Amerikában látta meg a napvilágot. Nagyon csinos fiú. Gyönyörű anyjára hasonlít, aki a fotóról kedves mosolyt küld felénk több ezer kilométer távolságból. És hogy a közepső, Istvánka, micsoda csibészes mosollyal vigyorog rájuk az agyonnézegetett színes fotóról. Kiköpött apja. A legkisebb fiú, Endre, aki ugyan Andrew néven lett anyakönyvezve, de kit érdekel mikor azt ki se lehet mondani. Nahát! Ő meg mintha, még az öregapjára is hasonlítana kicsit, állapították meg nem kis büszkeséggel.

Eltelt úgy két hét a papa temetése óta. A hatalmas hiányérzet, a bánat semmit sem enyhült Erzsi mama lelkében. Nem volt kihez szólni, üres falak bámultak rá némán. Azok ott kint a messzi Amerikában, drága egyetlen fiacskája és a családja sem kíváncsiak rá, még a papa temetésére sem érkeztek meg. Erzsi mama úgy hitte, nem kell ő már senkinek! Miért éljen? Jobb lesz majd a papával ott a túlfelén! Gyengének és haszontalannak érezte magát. Ahhoz sem volt ereje, hogy felkeljen az ágyból és ételt vegyen magához. Szendergő félálomban, étlen-szomjan feküdt vagy három napig.

“Morgós” Maris, a jobboldali szomszéd kapott észbe legelőbb. Ijedten pörgette magában a rémisztő gondolatokat. Józsi papa halála előtti időkben délutánokként kint ténykedett az udvaron ez a Böske. Meggörnyedt testével, vontatott léptekkel közlekedve, virágait locsolgatta. Úgy két napja ki sem lépett a házból! A konyha ablakból éppen odalátni. Mariska minden esetben észrevette eddig a mozgást. De, most semmi! Hát mi van ezzel az asszonnyal? Felugrott a hokedliről, amikor tudatosult benne a szörnyű gondolat. Valami baj lehet Böske mamával! Mert legtöbbször így szólította. Tán rosszul van? Vagy Jézusom, ne adj isten földobta a pacskert szegény? Na, ő aztán egyedül be nem megy! Hamar kiordított a kertbe élete párjának. – Gyere csak Lajos, de nagyon gyorsan! – Szegény Lajcsi ugrott mint a nyúl. Megszokta. Egész életében ezt tette. A feleségére nem hiába ragasztották a szomszédok “Morgós” Maris becenevet. A harctéren ordítózó katonatiszt tanulhatott volna tőle, olyan elánnal osztogatta a parancsokat élete párjának.

Lajcsi papa, tulajdonképpen Morgós Marisként elhíresült asszonyának köszönhette, hogy nyugdíjas évei alatt kiváló kertésszé képezhette ki magát. Burjánzó kertjének, csodájára jártak szomszédok. Palántákat, magokat, tanácsokat kértek tőle. Lajos papa ilyenkor élt igazán.

A dícséreték folyamányaként kihúzott háttal, büszkén nézett bele a világba, míg háta mögött meg nem hallotta asszonya reccsenő kiáltását, mitől a vér is meghűlt benne, vézna lábai kocsonyaként remegtek. – Mi a frászkarikát bámulsz ott nekem, ember? Csináld a dolgod! Ne a kertet bámuld! Attól nem ég ki a gaz belőle! He!

“Ijedős” Lajos ugrott is azonmód, amint felharsant a vérfagyasztó hang a ház felől. A szomszédok, száanalommal teli, ám kárörvendő nevetéssel jutalmazták a hirtelen változást, ami ezen az emberen ilyenkor keresztülment. A frász kerülgette szegényt, már az asszonya hangjától is. Míg munkáséveit töltötte, a túlórákba menekült élete párja elől. Nyugdíjas évei megkezdésével pedig a kertbe, mert más egerút nem létezett.

A ház az asszony birodalma volt. Főzött, mosott, takarított. Gyerekük nem lévén, egész életében a munkahely mellett is ez volt kedvenc foglalatossága. Ahogy belépett a nyugdíjasok táborába a házimunka hobbivá nőtte ki magát, “Morgós” Maris lelkivilágában. Patyolattiszta háza párját ritkította. Egyetlen porszemnek sem volt helye a falakon belül! Még a felfényezett küszöbön is hanyatt estek volna a legyek, amennyiben veszik a bátorságot, hogy leszállópályának használják azt. Lajos papa nagyon ügyesen megtanult járni a lakásban, anélkül, hogy egyszer is a küszöbre lépett volna. Éjszakai kábultságában, mosdóba tartva is átlépte. Soha nem taposott rá. Dehogyan! Hisz rögtön a fülét repesztené a rémisztő ordítás.

– Lajos! Te idióta két ballábas! Már megint rátetted a csámpás csülködöt, a küszöbre? Hát mit gondolsz, azért dolgoztam vele annyit, hogy összerondítsd a mocskos zokniddal, ember?

Mert persze a cipőt már a küszöb előtt le kellett rúgni. Lajos nagyon hamar elsajátította a házirendet, ami még ennél is szigorúbbá vált élete párja nyugdíjba vonulásával. Más dolga nem lévén, mint a házimunka és Lajos papa kiképzése a kötélidegek terén. Ez utóbbi ugyan nem sok sikerrel járt, ennyi év után sem. Lajcsi papa testi reakciói, asszonya érces hangja hallatán, még mindig ugyanazok voltak, mint hosszú évekkkel ezelőtt a kiképzés kezdetén. Lábremegés, egy kis szemhéjrángással megtűzdelve. Vagy a gyomrából felkúszó ijedtség, mint egy rosszkedvű gyereknek, kit csínytevésen kaptak. Nehezen viselte az állandósult hadiállapotot, ezért hát a kerti munkában keresett menedéket. Inkább csorogjon róla az izzadság! Remegjen a lába a fáradtságtól, ott kint a kertben, kedvenc növényei között! Azok nem beszélnek vissza és szemet gyönyörködtető szépségükkel hálálják meg a szakértő gondoskodást. És nem szükséges elviselni asszonya vizslató, vagy éppen lenéző pillantását. Józsi halála után, Lajos papa végezte a nehéz férfi munkát Erzsi mama kertjében is.

Mindez Mariska asszony parancsára történt, ki az egyedül maradt Böske mama gyámolítójának nevezte ki magát. Na és persze az idióta Lajost is attól fogva. Mariska a döntését nem túl kedves szavakkal meg is indokolta sebtiben: “Lehessen már hasznát venni ennek a szerencsétlennek, ha egyszer megverte vele a Jóisten!”

Így hát Lajcsi papa, nagyon sokat köszönhetett asszonyának. Virágzó édenkertjének csodáját! Mert közben kedvet is kapott hozzá, kísérletezett a növények nemesítésével, kerttervezéssel. Éppen morgós asszonya miatt forgatta a kapát nagy buzgalommal, csak hogy minél messzebb kerülhessen tőle. Szorgos munkájának eredménye boldog örömet lopott rettegő életének mindennapjaiba.

Most, hogy felharsant az őrmester hangja a konyhaablak felől, hatalmasat ugrott ijedtében, majdhogynem a kapát vágta földtől poros lábaszárába. El volt gondolkodva. Éppen a virágágyásokat tervezgette magában. Derült égből villámcsapás se rémiszthette volna meg jobban, mint asszonya haragosan sürgető kiáltása. Ijedségtől cérnavékony fejhagon jelezte gyorsan, hallotta az ukászt. – Jövök már mama, csak ne kiabálj!

“Morgós” Maris szíve ott bent mélyen aranyat rejtett, - neve ellenére - mégpedig igen ritka, értékes aranyat. Ugyanolyan ritkán villantotta fényét, mint a fent említett, sötét dobozba zárt nemesfém. Megmentette Erzsi mamát attól, hogy kívánsága teljesüljön, és kézenfogva együtt lóbálhassák lábaikat egy tarajos felhő szélén ülve Józsi papával, kinevetve a lenti rohanó, egymásra süket világot.

Mariska hamar rendet vágott a szomszéd házban. Megtömte Erzsi mamát jóféle húslevessel. Kiparancsolta a fürdőszobába, ahol gyengéden lemosdatta elgyengült testét. Reményhagyott lelkébe egy kis életet lehelve, folytonosan dorgálta. – Hogy gondolod te ezt Böske? Nem olyan könnyű itthagyni ezt az árnyékvilágot, ha egyszer “Morgós” Maris a szomszédod, az biztos! Neked még dolgod van drágám! Mit képzelsz? Majd talán ilyen könnyen megúszod? Csak tessék kínlódni még egy kicsit, mielőtt megpihensz! Még egyszer ilyet meg ne lássak, mert velem gyűlik meg a bajod!

Mariska orvost hívott, ki természetesen megállapította Erzsi mama semmiféle fizikai betegségben nem szenved. Lelke kínlódik a legnagyobb hatalommal. Megfelelő étrenddel, levegőzéssel, sétával, egy kis törődéssel nagyon hamar rendbe jöhet. Megígérte hetente látogatja a megátalkodott asszonyságot, míg helyre nem billen a világ benne.

Mariska nagy hangom fogadkozott. – Na, a törődés az meglesz doktor úr! Olyan biztos, mint ahogy itt állok! –

– Ha már a drága fiacskája ott kint, abba a flancos Amerikába, a fejire se tojik szegényemnek. Képzelteri, még az apja temetésére se jött haza. Hát persze, hogy elment az életkedve ennek a szerencsétlennek. Áldom a sorsot, hogy nekem nem adott gyereket. Így, ugyanott leszek, mint ez a szegény Böske, ha Lajosom földobja a bocskort. De legalább nem kell a gyerek után rimánkodni, hogy tolja már ide a képes felit, azt adja meg a tiszteletet, annak aki világra pottyantotta meg fölnevelte. Igazam van doktor úr?

Az orvos serényen bólogatott. Nem válaszolt, abban bízott abbahagyja már a litániát ez a “Morgós” Maris. A doktor azon ritka orvosok közé tartozott, akiből évtizedek múltán se vezett ki a megértés, és a beteget nem munkadarabnak nézte. Egy gondolat fogalmazódott benne, miként lehetne nyakon csípni Erzsi asszony lelke legmélyén kóválygó életkedvét.

– Mariska néném! Maga tud mindent a szomszédasszonyról, ugye lelkem? Mármint a körülményeire gondolok. Vannak - e hozzátartozói? Tudom, szegény férje, éppen két hete halt meg. Van még valakije az amerikai fián kívül? Rokon, bárki, aki figyelhetne rá?

Mariska csipőre tett kézzel, felháborodva csattant fel. – Hogyne tudnám drága doktor úr! Hát mire való a szomszéd, hanem erre? Még azt is megkérdezheti tőlem, a sarkon lakó Bélát, miféle nyavalya gyötri! Tudok én mindent! Bizony ám! Előttem nincs titok! Az, szent igaz!

A doki türelmetlenül legyintett. Kifelé menet az udvaron kissé bosszús nevetéssel megállt az asszonnyal szemben. – Jól van! Jól van! Hiszek magának lelkem. Csak válaszoljon arra, amit kérdeztem!

Mariska lebiggyesztett szájjal, kissé sértődötten szólalt meg. – Na, jól van! Mondom én! Szóval, doktor úr! Ez a szerencsétlen olyan egyszál maga van a világba, mint az ujjam. Még az unokákat, meg a menyét se ismerhette meg a Böske, mert ugyan az ígélet megvolt, aztán mégiscsak egyedül jött haza akkor is, a puccos gyerek, a Csabi onnan a messzeségből. Pedig, Böske, hogy várta mindet! A fényképüket mutogatta nekem is. A Józsival - még élt szegényem, - esténként rongyosra nézték azokat a képeket. Vagy tíz éve itthagzott, csapot-papot, ez a lókötő fiú. Azalatt, tán, ha háromszor idetolta a képes felit, onnan a nagy jólétből. Megnősült hamarosan. Amint kiment már ráakaszkodott erre a jóképű magyar gyerekre, egy amerikás nő. Még tán a bőröndöt se pakolta ki, máris útba volt az első gyerek. Pár hónap se telt el, már összeházasodtak. Az esküvőre se hívta meg apját-anyját, ez a szégyentelen. Azt mondta a telefonba Böskének, nagyon hamar kell esküdni, mert jön a gyerek, nem tudja már elintézni, hogy addigra kivitesse az öregeket. Tán már akkor megharagudtak az öregek erre a bűdös kölökre, úgy igazán. Nem mondta ugyan a Böske, de tudom én, engem nem csaphat be senki se! Ismerem én az embereket, mint a tenyeremet. –

– Félték ők a repülőúttól is. Bíztak abba, hogy ez a francos gyerek, megkíméli őket ettől, és idefut majd évente a pereputtyal. De bizony, ha jólét van, akkor a porontyok általában megfélekeznek az öregekről. Bezzeg, ha rossz sora lett volna, hanyatt-homlok rohan vissza hozzájuk, hogy segítsenek, rajta. Kérdezem én doktor úr, minek pottyant az ember a világra ilyen kölket, aki aztán tájára se néz gondjába-bajába?

Az orvos gondterhelten nézett maga elé. Tehát nincs segítség! Tetejébe még ez az asszony is locsog itt össze-vissza. Egyet kérdez és százat felel rá. – Akkor hát ránk maradt ez a nehéz feladat. Együtt fogunk dolgozni azon, hogy ez a szegény asszony mielőbb rendbe jöjjön! Mostantól ez a mi felelősségünk lesz, lelkem!

A doktor kedves mozdulattal megsimogatta a parancsnok asszony férfias vállát. Mint egy bajtársét, kik együtt ténykednek jóban-rosszban a nemes célért. Mariska, ez a mogorva, szekánt asszony szinte elolvadt a gyengéd érintéstől. Hatalmas buzgalmában, kivetkőzve valódi lényéből, csillogó szemekkel, ellágyult tekintettel nézett az öreg szemekbe. – Abba biztos lehet doktor úr! Semmi kivetnivaló nem lesz a dologba! Arról gondoskodom! Ha kell, az udvarra is kihajtom ezt a nőszemélyt. Még az ágyába is belefekszek, hogy ne tudja magát gyöngíteni a sok fekvéssel! Na hiszen! Csak akkor próbálja meg hanyatt dobni magát a Böske! Velem gyúlik meg a baja!

A doktor nevetve nézett rá, szemében bizalommal. Igen, ez az asszony, megtesz mindent Erzsi mama gyógyulásáért. – Arra azért nem lesz szükség. Tudja mit mondok én magának kedvesem?

Mariska még tovább olvadozott, mint tavasz közeledtével az udvaron felejtett hóember.

– Méghogy kedvesem! Ilyent ne is mondjon nekem a doktor úr, mert elszégyellem magam menten, pedig az igen ritka eset!

Az orvos most már hahotázva nevetett. – Nos hát! Én arra gondoltam, ez a szegény Erzsi asszony abba betegedett bele, hogy nincs kinek szeretetet adjon, s cserébe azt kapjon. Nem gondolja Mariskám?

Egek Ura! Most meg Mariskám! A lökött Lajos vagy húsz éve nem ejtette ki csempe száján ezt a kedvességet. Hogy annak idején miért nem ismerte ezt az embert? Biztos nem a pipogya Lajos asszonya lenne mostanság. Újra hóember módba kapcsolt és még tovább olvadozott. Aztán észbe kapott, mit is kérdezett az annak idején elszalasztott lovag, akibe most mindjárt beleszerelmesedik, ha még tovább kedveskedik vele. Nyelt egy nagyot aztán érces, “Morgós” Maris hangon fölnevetett. – Még hogy szeretet! Hol van az már a mi korunkban doktor úr? –

– Legyen meleg étel a bendőnkbe, fedél a fejünk fölött, meg a két lábunk engedelmeskedjen ha lépni akarunk! Azt annyi! Nem kell több egy öregnek már!

A doktor fürkészően nézett a szűrős szemekbe. Ennek az asszonynak hiába is magyarázná! Talán kiveszett belőle az igazi szeretet? Csak morzsák maradtak valahol mélyen, amik itt-ott felszínre kerülnek, ha valaki segítségre szorul. Erzsi asszony mindig kézen fogva jött a rendelőbe az urával. Őket még idősen is összekötötte a szeretet, az összetartozás, amit az ilyen “Morgós” Mariskák soha nem érnek fel ésszel és lélekkel. – Nem értjük egymást Mariskám, de nem baj! Tudja mit mondok én? Tudna szerezni valahonnan egy kiskutyát? Talán egy németjuhász volna az igazi választás. A lehűségesebb fajta és nagyon okos. Arra gondoltam, ha azt szeretgethetné Erzsi mama, tán lábra kapna. Mert nem halotti csönd honolna az otthonába, amitől csak búskomorkodik naphosszat!

Mariska tágra nyílt szemekkel bámult döbbenetében a doktorra. – Micsoda! Egy kutya? Hogy kutyát szerezzek neki!? De hiszen sose volt kutyája a Böskének doktor úr! Azt se tudja mit kezdjen vele! Meg ha engem kérdez, hát az csak idegesíti az embert. Mindent összerág, ugat ha kell, ha nem. Soha nem kellene nekem az udvarra egy ilyen kártékony fajzat, mint a kiskutya!

Az orvos, bosszúsan sóhajtott fel. – Tudom, hogy maga nem szereti az állatokat lelkem, de most nem magát kell gyógyítanunk. Magának semmi baja! Ahogy, így elnézem lelki problémája se lesz soha! – Mondta, jó adag lesajnálással a hangjában. Egyszerűen nem értette, azokat az embereket, akik nem olvadnak el, egy csetlő-botló, csillogó szemű szörgombóc látványától és nem akarják tüstént ölbe kapni, hanem inkább jó nagyot sóznak a seprűvel a hátára, csak takarodjon el valahova. Aztán félretette az asszony értetlensége felett érzett bosszúságát, és így szólt. – Akkor megszerzi a kiskutyát, vagy kénytelen leszek én utána nézni?

Mariska megint csak döbbenten lesett a dokira. Hát ezt meg mi lelte? Az előbb úgy beszélt vele, mint egy kedves cinkostárs. Most meg bosszús a hangja és mérgesen húzza össze a szemöldökét. Na! Igazodj ki az embereken Maris! Gyorsan helyre akarta hozni a dolgokat. Még utóbb megharagszik ez a kiismerhetetlen ember és legközelebb nem írja fel a vérnyomáscsökkentőjét soron kívül. Arra pedig nagy szüksége van! Lajos sokszor úgy felhúzza a pipogyaságával, meg a tehetetlenségével, hogy a kerten kívül - mert ahhoz tényleg nagyon ért - mindent úgy kell a szájába rágni a szerencsétlennek. Egyszer úgylát gutaütésbe fog elpatkolni mellette! Kissé sértődötten bámult a dokira. – Hát persze, hogy szerzek doktor úr! Ha komolyan gondolja, hogy attól helyre jön a Böske. De kötve hiszem! Én inkább idegbajt kapnék tőle, és abba betegednék bele! Aztán ki tudja? –

– Sokszor mérgeződtem vele, mikor az utcán kóborló kutyákat, macskákat etetgette a kerítés mellett, hogy ideszoknak, aztán meg kárt tesznek a ház előtt a virágágyásba. De hát ennek Böskének falra hányt borsó, amit mondok. Csöndes egy asszony, ám, ha megmakacsolja magát, olyan tud lenni, mint az öszvér, az egyszer biztos!

Az orvos felcsillanó szemmel nézett rá. Mégis csak jó nyomon jár. Sok szeretet van Erzsi asszonyban. Csak most már nincs kire pazarolja, azért ilyen búvalbélelt. Ez a markotányosné tanulhatna tőle! – Hát akkor próbáljon utána nézni kedvesem! Aztán szóljon, ha sikerül intézni valamit ezügyben, és főleg, hogy mit szól hozzá Erzsi asszony! Rendben?

“Morgós” Maris a “kedvesem” szóra, megint olvadozni kezdett. Úgy látszik helyre jött ott belül a doki. Az előbb mintha kicsit meghülyült volna. Hát ha azon a francos kutyán múlik a jókedve, megszerzi mindenképpen. Be is ugrott egy mondat a beszélgetésből, amit a sarkon lakó Bélával folytatott vagy három napja, a boltból hazajövet. Béla pont amiatt siránkozott, hogy két hónapja megfialt a németjuhásza, az összes kiskutyát elvitték, de egy itt maradt a nyakukon. Azt kiabálta a fenének se kell! Be fogja adni a menhelyre, ő ugyan nem kínlódik vele. Elkeseredve mutogatta a letört virágokat, a szétrágott kinti cipőt, és a szerte-széjjel hordott vackokat az udvaron. Maris magában kárörvendve nézte a rendetlenséget. Úgy kell neki!

Mi a francnak vesz ilyen nyugót a nyakába, mint egy szuka kutya? Folyton csak potyogtassa a kártékony kölkeket magából, aztán még a tetejébe, kizabálja embert a vagyonából is. Buzgón bólogatva nézett a doktorra. – Csak bízza ide doktor úr! Már tudom is honnan lesz kutya. Megyek és hozom rögtön. De aztán nekem ne panaszkodjon a Böske, ha ribilliót csinál az udvarán az a kis dög! Még szerencse, hogy az én kerítésem alul beton. Ott aztán nem bújik át az a kis ördögfattyá. Láttam is egyik nap a Bélánál a sarkon azt a kölyköt. Egészségesnek látszik. Még mindig szopik a kis vakarcs, mert a többi elvitték, csak ez maradt egyedül.

A doktor arcán öröm tükröződött. Nem hitte volna, hogy ilyen hamar megoldódik a probléma. Hiába ez a “Morgós” Maris, mégiscsak aranyat ér! – Azt tudja ugye, ha nincs beoltva az állat, akkor állatorvost kell hívni hozzá és mindent elrendezni vele?

– Ó, arra nem lesz szükség egyelőre. A Béla mindig beoltatja a kölköket, és féreghajtót ad nekik, mert akkor többet kapértük. Mondta, hogy ez is be van oltva, csak vinné már valaki a francba, még ingyen is odaadja. Na, majd most a szaván fogom. Bízza csak ide a doktor úr!

Az orvos elégedetten bólintott újra. – Hát akkor csak menjen Mariskám lelkem, minél előbb üsse nyélbe ezt a dolgot. Mondtam én, hogy jó csapat leszünk mi ketten! Hamar helyére tesszük, amit kell.

Mariska olvadozva morfondírozott magában. Na, most meg Mariskám lelkem! A franc se érti ezeket a férfiakat!

Ha a Lajossal kedvesebb lenne, az is mondana ilyeneket, és nézne rá jószágos tekintettel, mint ez a doki? Akkor nem rémült nyuszi szemekkel, remegő szemhéjjakkal bámulna rá, amitől kitöri a frász és csak ordítani képes vele. Na de, azt nem éri meg a Lajos szőrös fejével, hogy ő kedveskedik neki, az biztos!

Elköszöntek egymástól. Az orvos sietős léptekkel végigment a járdán, a gyönyörű vörös rózsáktól pirosuló lugas alatt. Kilépett a masszív vaskapun, mégegyszer búcsút intett, és már ott sem volt. Mariska visszafutott a házba. Hátha megint elgyöngülésbe esett az öreglány, és az ágyat nyomja maga alatt, míg a sírba nem ér. Na de, akkor jóval kezd ki! Úgy kikapja az ágyból, csak úgy zuhog. Berontott az előszobába. Végignézett a csinos, rendes, kicsit sötét helyiségen. Az ablak alatt virágállvány szépen gondozott szobanövényekkel, a falon szarvasagancsot mintázó fogas, rajta az Erzsébet holmija.

Ó! Te szentséges Isten! Szegény megboldogult Józsi kabátja is ott kornyadozik még mindig, meg a kalapja, amibe a piacra szokott menni! A fal mellett pici polcos szekrény, rajta a régi módi vezetékes telefon, amin annak a felelőtlen kölknek a hangja harsog ide Amerikából, igaz nem sűrűn. Na! Menjünk csak beljebb! Hol van ez az asszony? Jobboldalt nyílik a konyhaajtó. Itt is takaros rend, csak a mosogatóba szégyenlősködik egy piszkos tányér egymagába. Itt sincs ez a nő! Hát hova lett? Kifele jövet a konyhába állt meg, míg ő kikísérte a doktort. Na persze, mégiscsak befeküdhett az ágyba, el van gyöngyülve. Maris benézett a kisebbik szoba ajtaján, ahol Erzsébet aludni szokott. Masszív diófa szekrény a szemközti falon, hatalmas kettős ágy terpeszkedik középen. Az ágy előtt dohányzóasztal, csipketerítővel letakarva. Mellette két fotel, szintén csipkével díszítve. Családi képek a falon. A legtöbb a külföldre szakadt felelőtlen kölket ábrázolja. Kár volt így ajnározni, annyit se ér, amit a fénykép keretre költöttek annak idején az öregjei! De itt sincs a Böske! Talán a tévés szobában kutyorog a fotelban, és a villódzó képernyőt lesi. Mariska belépett a nagyszobába. Pillantása a szemközti falra esett. Vitrines szekrény, tele több évtizedes múltra visszatekinő nippelkkel és csipkék sokaságával. Kényelmesnek látszó, hatalmas ágy terpeszkedik itt is a sarokban. Az ablak alatt kanapé, ha éppen fekvő helyzetben akarja valaki bámulni a tévét ott szemközt, ami most valami buta sorozatot lök ki magából.

Asztal szintén csipkével, nippelkkel megrakva, egy polcos szekrény jó pár könyvvel a tetején. A tévé előtti fotelban Erzsébet mama kucorog, magába zuhanva. Szeméből könnypatakok folydogálnak ráncos nyakába, míg a képernyőt bámulja. Maris mamát, furcsa érzés kerítette hatalmába, mintha valami kényszer telepedett volna rá, amit csak nagy nehézségek árán volt képes legyőzni.

Nehogy még szégyemszemre odafusson, és megölelgesse, ezt az összezuhant, sajnálatra méltó, bánatos kis rongykupacot, Böske mamát!

Erzsi asszony felnézett a vizslató szemekbe, amiből éppen továtűnt az együttérzés és a szájalom. Már csak a szokásos szúrós Maris tekintet fúródott könnytől homályos szemébe.

– Köszönöm Mariskám, hogy kihívtad a doktort és ennyit segítettél nekem, de tán jobb lett volna, ha nem teszed. Annyira hiányzik a papa, mindennap jobban, hogy megnyugodni se tudok. Most mit csinálok én itt egymagam?

Mariska ráreccsent. A szájalmat, mérges düh váltotta fel benne. – Mit gondolsz te Böske, ezért kinlódtam veled fél napot legalább? Na gyerünk csak gyorsan kifelé! A virágaid úgy kornyadoznak az udvaron, mint te magad. Tán pusztuljanak el, mert a gazdájuk a lustaság miatt föl se emeli a fenekét a tévé mellől? Hát, hogy képzeled te ezt? Na gyerünk csak! Segítek felállni, ha egyedül nem megy!

Azzal megragadta Erzsi mama beesett vállát mindkét oldalon, s felrántotta a fotelból. – Megyek, megyek, csak ne rángass Mariskám! Nem megy még olyan gyorsan!

Az udvaron a parancsnok asszony kiadta az utasítást újra. – Na hát akkor csak öntözzessél szépen Böske! A kisebbik kannát biztos elbírod, ami ott hányódik a csap mellett. Mire meglocsolsz, visszajövök a meglepetéssel.

Erzsi asszony, ki közben kedvetlenül cibálta a locsolókanna csövét, a rádőlt kapanyél alól, felkapta a fejét. Arcán az eddigi bánatos közöny helyett, valami halvány érdeklődésféle tükröződött. – Miféle meglepetés Mariskám? Engem az életben semmilyen meglepetés nem érhet már!

Mariska buzgón bólogatva bizonygatta igazát. – Te csak ne legyél abba olyan biztos! A doktor okos ember! Márpedig ő mondta, hogy ez a meglepetés gyógyít majd meg téged igazán. Hidd csak el neki!

Maris mama élete párja, ijedős Lajos, kapanyélre támaszkodva a két asszony szóváltását figyelte a kerítés túloldalán, ide-oda kapkodva pillantását közöttük. Mariska éppen arra nézett, rajta kapta a leskelődésen. – Hát te meg, mit bámészkodsz ott Lajos? Megalszik a tej a szádba menten! Na, ugorj fiam! Hozd ki a kamarából a füles kosaramat, de azt ám, amelyiknek teteje is van! Egyik lábad itt a másik ott! – Lajos már dobta is el kapát a kezeügyéből, ijedtében majdnem letaposta gömbölyű, csillogóan piros bogyókkal teli paradicsomfáját.

Mariska tovább morgott ritkás bajsza alatt. – Jaj, hogy ennek mindent úgy kell a szájába rágni! A fene ette volna meg! Ha nem mondom, biztos nem a fedeles kosarat hozza, amilyen ütődött! –

Kisietett a kapun, mire az ütődött Lajos odaér a kosárral, addigra ő is ott legyen, mert persze hogy jön vele. Csak nem cipeli, azt a nyűszító kis vackot a karján! Még hozzáérni is irtózik az ilyen kis semmirevaló állatokhoz! Mi a francnak teremnek ilyen fölösleges szörgombócok a földön! Hogy az ördög vinné el mind ahányat!

Jó negyed óra múltán vissza is tértek. Elöl csámpázott Lajos, karján himbálva a fedeles kosarat, amiből furcsa hangok törtek elő. Erzsi asszony nem tudta hova tenni ezt az ijedős nyűszítést. Hát mit hoztak ezek neki? Lajos buzgalmában, hogy megelőzze asszonya haragját, annyira sietett, majdnem keresztül esett a járdán hagyott ciroksöprűn. Már hallgathatta is a pocskondiázást, Maris mama érces hangján. – Mit csinálsz te szerencsétlen? Még utóbb elpusztítod, ezt a vacak kis állatot, mielőtt meglátnánk, igaza van e a doktornak és tényleg örül-e neki a Böske! Bolond vénember, semmibe nem lehet hasznodat venni! Nahát!

Erzsi mama hallotta a szidalmakat, de nem értette mit kiabál a szomszédasszony. Felegyenesedett, könnyes szemeivel figyelte, ahogy közeledtek.

Maris mama, diadallal a hangjában ordított a kapuból. – Na, gyere csak Böske! Itt a gyógyszered, amit a doktor ajánlott! Igaz nem receptre írta, de lehet hogy használni fog! – Lajosnak is ment a parancs. – Lajos! Nem te mutatod meg! Megváród még odaérek! Világos? Bezzeg, ha nem kéne olyan gyors vagy, mint a villám, máskor meg vánszorogsz, mint a beteg számár. Nahát!

Közben mindketten odaértek az Erzsi mamához, aki egyikről a másikra pillantott döbbenetében. Mariska, egy erőszakos mozdulattal felcsapta a kosár fedelét, és vigyorgó képpel odamutatta a sóbálvánnyá dermedt asszonynak. – Na mit szólsz hozzá, mit hoztam én neked Erzsi? Mondjuk nekem nem tetszik, mindig is utáltam az ilyen haszontalan kis dögöket, de hátha neked jó lesz!

Erzsi mama száját halk sikoly hagyta el. Görcsös ujjú kezeit is összezsapta hirtelen. Öröm villant a bánattól homályos szemekben, amint megpillantotta a meglepetést. Egy dagadt kis szörgombócót, aki csillogó szemekkel, lelkes örömmel bámult rá a kosár mélyéről és úgy ficáncolt, hogy Lajoska kis híján ledobta a kosárral együtt!

Kapta is a szidást azonnal. – Le ne dobd te idióta! Ha megdöglik itt nekem honnan szerzek másikat? Istenem! – csapott a homlokára mérgében – Ilyen egy tehetetlen szerencsétlent! Hát még egy kosarat se tudsz megtartani, bolond ember?

Lajoska elpirult szégyenében, mialatt óvatosan letette a kosarat a földre, Erzsi mama lába elé. Ő azonnal lehajolt és igen nagy örömmel arcán a karjába kapta a kis jószágot. Persze egy kéznyalás, és örömteli vakkantás volt rá a válasz.

Az asszony elolvadva szorította arcához a kiskutyát.

Látszott a tekintetén, hogy most itt, ebben a pillanatban vette kezdetét életének talán utolsó érzelmi kapcsolata. Egyben az első, ami nem emberrel köti össze, hanem egy nedves orrú, gombszemű, csöpp kis németjuhász kölyökkel. Lelke legmélyebb bugyraiban kóválygó életkedve, olyan erővel tört fel benne, hogy azt állva nem volt képes elviselni! Leereszkedett a mögötte terpeszkedő hűsölő padra, ölében a kis vakarccsal, ki megérezve szeretetét, apró hálás vakkantásokkal jutalmazta azt. Böske mama könnyekkel a szemében felnézett az előtte álló házaspárra. Arcán, óriási változás ment végbe. Ezek a könnyek, már nem a bánat, hanem az öröm és túlsorduló szeretet könnyei voltak! Amiért érdemes tovább élni! Igen! Még a papa nélkül is! Mert most már dolga van! Fel kell nevelni ezt a kis vacakot, megtanítani sok mindenre, ami biztos nem lesz nehéz. Okosság csillog a gombszemekben, hála, és talán szeretetet. Az az egy dolog, amiért élni érdemes. Maris mama lelke mélyén is megolvadt a ritkán csillanó arany. A fene vigye el! Csak nem bőgi el magát mindjárt? Jó, jó, látszik, nagyon látszik, hogy a doktornak igaza volt! Mintha kicserélték volna az összeroggyant rongykupacot a régi Erzsi mamára, aki mindig is volt. Na jó! De azért nem kell mindjárt ríni! Bejött a doki receptje, azt jó' van! Ennyi! Na! Le is törölte gyorsan az évtizedek óta nem látott könnycseppet, minek még előtörni sem volt ideje, nehogy szégyenbe hozza már itt, ezek előtt! Lajos is elfordult gyorsan. Tán belement valami a fakó szemekbe, hogy törölgetni kell? Hát, ő mégiscsak férfi volna, vagy mi a szösz! Még ha az asszony nem ismeri el, akkor is!

Erzsi mama reszkető hangon kérdezte. – Ez a meglepetés? Enyém lehet? Ezt ajánlotta a doktor? Hogy a Jóisten áldja meg! Ő mindenre tud gyógyszert! Ó istenem! Nagyon örülök Mariskám! Sose tudom megköszönni nektek, amíg élek!

Maris mama már visszanyerte érces hangját, igaz jó nagyot kellett nyelni hozzá. De, azt senki se látja. – Nahát, ne is köszöngess nekem semmit! Még lehet megbánom, hogy szót fogadtam a doktornak. Ha ez a kis vakarcs rosszalkodni kezd és állandóan ugatni fog, akkor összekötöm a lepénylesőjét, az biztos!

Erzsi asszony hálásan mosolygott rá. – Ne félj Mariskám! Megtanítom én mindenre, nem fog csintalankodni! Nagyon jó kutya lesz belőle. Hidd el nekem! Más dolgom nem is igen van.

Hát, így került Buksi tizenkét évvel ezelőtt Erzsi mamához. Ezután reggelente jókedvű vakkantás verte fel az udvar csendjét, és Erzsi mama vidám hangja, ahogy a kis vakarcsot taníttatta, nevelgette. Kivirultak mind a ketten az egymásnak adott hatalmas adag szeretettől.

A kiskutya hálás volt, amiért nem rúgott bele alattomban senki, - mint a volt gazdánál - nem szidták napestig, mint a bokrot, a cipőharapdálás, a virágok letaposása, és a kutyapiszok lépten-nyomon történő előfordulása miatt. Erzsi asszony az alvásra is sajnálta az időt. Minden pillanatban a kis vakarcs hálával teli pillantását akarta maga előtt látni. Az ügyességét, amint olyan gyorsan tanult meg mindent, már csak az udvar sarkába piszkított. Lassacskán, az ötödik pár szétszaggatott papucs után azt is megtanulta, hogy az a gazdié és nem ennivaló. Kutyához nem méltó, kiscica tempóval hálálta meg folyamatosan a szerető gondoskodást. Erzsi mama el sem tudta képzelni, hogy élhetett nélküle eddig. Igazi társak lettek ők, és felnőtt kutyaként Buksi a védelmezőjévé léptette elő magát. Két ízben is megmentette imádott gazdiját a mindenre elszánt betörők támadásától. Akik éppen az ilyen magányosan éldegélő öregasszonyokat szemelték ki és óhajtották megszabadítani, a ciha alatt gyűjtött csinos kis vagyonkájuktól, mitől gondtalan, dologtalan életet reméltek. Második esetről szegény Buksi, már nem az a fiatal, életerős állat volt, mint jó pár évvel azelőtt. Tán a hallása se volt már a régi, csak a kapun belül osonó, halk, sietős lépteket hallotta meg. Akkor egyből ugrott. Igaz kicsit későn! Egy, a fejére mért ütés kínjával tántorogva. Az ütés, a kútnak támasztott kapától származott, amit a gazember felkapott hirtelenjében, amint észrevette, hogy az a sötét halom a bokor tövében, nem egy jól megtermett növény, aminek hitte, hanem egy nagytestű kutya. A franc ebbe a dögbe! – gondolta magában – milyen csöndben sunyít! Azt hitte, nem tart kutyát a vénasszony. Az a hülye Pali, a haverja jól átvágta! Talán direkt nem beszélt a kutyáról, és most röhög a markába a kapu előtt, hogy jól kicseszett vele. Buksi szerencséjére a csirkefogó ijedtében nem jó helyen kapta el a szerszámot, így csak a nyelével sújtott végig, az akkor már vele szemben álló, vészjóslóan vicsorgó állaton. Ám a következő pillanatban nagyon hamar menekülőre fogta. Csöndben tudatosítva magában a tényt, ilyen gyorsan, ilyen magas kerítést még az életben nem ugrott át. Sőt azt se tudta magáról, hogy erre valaha is képes lesz. Ekkor már Erzsi mama is reszketve figyelte a bejárati ajtón belül, a derengő holdfényben jól látható jelenetet. Buksi a sikeres üldözés után kissé szédelegve caplatott vissza a helyére. Erzsi mama aggódó, kedves hangjára felkapta a fejét. Az ajtóhoz botladozott, fején és hátában a kapanyél okozta égő fájdalommal.

A gazdi babusgatása, gyorsan helyrehozta. Érdekes módon a hű állat az eset után egy új szokást vett fel. Esténként, miután Erzsi mama elkészönt tőle és magára zárta a kisház ajtaját, Buksi nem a kedvenc orgonabokra tövében pihent le, mint eddig tette, hanem szigorúan a kapu előtt. Mintegy jelezve, innentől kezdve ezt a kaput, csak az lépheti át, akinek ő ezt megengedi.

Buksi kutya tizenkét évig hű társa volt Böske mamának! Életet lehelt bele a papa halála után. De most elment!!! Ő is elhagyta! Már a papának vakkantgat, odafönt valahol! Előregedett, fájós lábú teste, tegnap óta itt nyugszik kedvenc orgonabokra tövében.

A sarkon lakó Béla, - kinek udvarán pottyant a világra Buksi és kölyök korában csak mérgeződött vele - temette el. Szegény jó Lajos, "Morgós" Maris ura, - aki a nehéz munkát elvégezte nála mindig, mióta a papa itthagya, asszonya bőszen kiáltott parancsaira ugorva - már nem lehetett ebben segítségére. Buksit jóval megelőzve, odafentről hallgatta bedugott fülekkel, özvegye érces hangját felcsattani.

Erzsi mama, miután visszaemlékezett, hű társával együtt töltött évekre, felemelte a fejét, kiegyenesedett, és könnyekkel a szemében újra nekilátott, hogy a nehéz kukát kirángassa valamiképpen az utcára. Úgy negyed órát búslakodott az előbb az edényre dőlve. Még jó, hogy nem látta senki! Főleg nem Morgós Maris. Mert mióta az idióta Lajos itthagya, - ugyanolyan hirtelen, mint Erzsi mamát Józsi papa - azóta Mariska asszony méginkább kiérdemelte a "morgós" melléknevet. Magának sem vallotta be az igazságot. Hiányzott az ütődött Lajos a mindennapjaiból! Sok esetben magányosan üldögélve a konyhában egy vedlett hokedlin, elsírta az évtizedek óta benne rekedt könnyfolyamot, amikor senki nem látta. Hogy aztán új erőre kapva, az utcán söprögetve, kettőzött erővel szidhassa a trehány népeket, kik pont az ő ablaka alá szemetelnek folyvást.

Erzsi mama megint megállt, erősen pihegve. Azon gondolkodott, nem kéne-e segítséget kérni. Úgy félórája húzkodja ezt fránya szemetest, mégisincs kint az utcán. Megint rátámaszkodott, megakadt a pillantása, Buksi kedvenc takaróján. A csücske kilógott a színültig teli edényből, most már nem tudta fékezni magát, hangosan tört fel belőle, az érzelmek áradata. Gyengéd érintést érzett rázkódó vállain. És egy kedves, hangot hallott a feje fölül.

– Valami baj van néni? Szívesen segítek, csak tessék megmondani miben.

Felemelte a fejét és nem tudta eldönteni kit lát. Hatalmas napszemüveg takarta az arc nagy részét. A szemüveg által szabadon hagyott részek, és a hang alapján, egy fiatal lány lehetett az ismeretlen. Aggódás látszott a félig betakart arcon. A homloka ráncba szaladt Erzsi mamára pillantva, ahogy meglátta sűrűn csorgó könnyeit. – Semmi baj kedvesem. Csak afféle bolond öregasszony vagyok. Most viszem ki Buksi kutyám rongyait a kukával együtt. Tegnap itthagytam örökre, és ez nagyon megvisel.

